

KJAK

Eitt hjartasuff

Olevina Joensen
Avvarandi

Eg havi eina mammu, sum akra er blivin 94 ár, hon býr á Sambýlinum í Hvalba. Eg búgvi sjálv í Danmark.

Summarið 2018

Mamma gleðir seg til eg komi at ferðast og búgva hjá henni.

Eg valdi at leggja alla mína feriu saman, sum gav okkum 5 vikur saman.

Eg fekk eina fantastiska móttøku, tá eg kom. Mamma (sum tá var 93 ár) var, sum væntað, mega glað, og starvsfólkið tók so væl ímóti mær. Og vóru tey so einastandi fitt og blíð alt uppihaldið.

Eg búði inni hjá mammu. Lá á einar í madrass á gólvnum, og tað riggaði fint. Merkti hvussu mamma nýtti at vit vaknaðu í sama rúmið, og ótu morgunmat saman í náttklæðum.

Mamma betalur uml. 10.000 kr. um mánaðin. Býr í einum kamarið, uttan wc ella vask.

Men hon er vælnøgd, og tað er tað viktigasta.

Summarið 2019:

Hevði planlagt somu summarferiu í ár, tí mamma (og eg) var so glað fyri at vit kunnu hava so langa tíð saman.

Fái eina uppringing í juni/juli frá leiðarinum á Sambýlinum, at nú vóru tingini broytt. Brunatrygging hevði avgjørt, at tað var ikki loyvt at hava meira enn 9 fólk sovandi.

Hetta hóast, at 3 íbúgvar búgva á 3 hædd. Og einasta neyðutgongd er ein trætrappa uttan á húsinum.

Havi síðani fingið at vita frá álítandi keldum, at tað eru ongar reglar í Sambýlinum tá tað kemur til eld.

Eg velji at ringja til leiðarin á Bú- og heimatæstuni viðvíkjandi tí, at eg ikki má ferðast hjá mammu.

Hon fortelur somu søgu, sum leiðarin. Tosið longi við hana, argumenteri við, m.a. at tey hava tikið rættin frá teimum gomlu, at bestemma inni hjá sær sjálvum. Hon dítar sær enntá at siga, at Sambýlið er ikki nakað hotell! Trúgvu næstan, at eg hevði blivið koyrd um eg hevði svarað ein avvarandi soleiðis aftur.

Og so var tað tað, at "Hvat nú um øll skulu hava gestir". Til tað svaraði eg, at sandsýnligheitin fyri at tað hendir er líkaso stór, sum tað, at eg vakni upp í morgin og eri ein maður.

Og hvat so um øll hava sovandi familju av og á? Tað er TEIRRA HEIM! og tey gjaldi í dýrar dómur.

Og so var tað tað, at tað kann vera strævið hjá starvsfólkunum. Sum er nakað tvætl, tí tá eg eri hjá mammu, so taki eg mær av mammu.

Og so sigur leiðarin á Bú- og heimatæstuni "Tú búði hjá mammu tíni í 4 vikur í fjør, tað visti eg ikki av." Nå ok?...ert tú ikki høvudsleiðari? Hvussu ofta ert tú har?

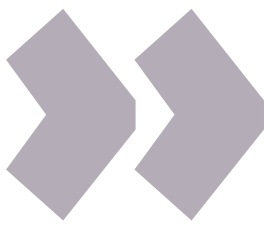
Eg arbeiði sjálv við gomlum fólkum her í Dk, og tá familja kemur at ferðast hjá sínum kær, og tey avgera sjálvi hvussu longi tey vera, so eru vit skjót eftir reisuong til tey. Tað kemur nemliga ikki mær við, sum arbeiðsfólk, hvat búðfólið ger inni hjá sær sjálvum. Tað er teirra heim, eg eri bara til arbeiðis.

Leiðarin á Bú- og heimatæstuni biður meg so ringja aftur. Vit avtalaðu 12. aug. Eg ringi 12. aug. Tá sigur viðkomandi, at tey eru 5 sum skulu hava fund tað kvøldið. Fekk annars at vita í juni/juli, at Brunatrygging hevði tikið eina avgerð?

Hon bað meg ringja aftur kl.19 sama kvøld. Eg ringi kl.19. Og svarið var, at tey, hesi 5

fólkini, høvdu avgjørt, at eg kundi ikki búgva hjá mammu. Eg bjóðaði mær at gjalda, men fekk at vita, at tey tóku ikki pengar frá avvarðandi.

Eg gavst ikki so. Ringdi til fyrrverandi landsstýrskvinnu í heilsumálum, og fortaldi støðuna. Hon bleiv heilt sjokerað, og hevði aldrin hoyrt nakað líknandi. Hon fortaldi, at tað er eitt Sambýlið í Klaksvík og har avgera tey, sum búgva har, hvør í svevur ella er inni hjá teimum. Tí tað er jú teirra heim.

Hetta eru gomul fólk, sum ikki hava givið nøkrum rætt til at bestemma yvir teirra lívið, bara tí at tey koma á Sambýlið ella Ellisheim

Eg royndi at ringja til leiðarin á Bú- og heimatæstuni fleiri ferðir. Men aftaná, at vit høvdu tosað saman eini tvær ferðir, bleiv tlf. ikki tikin, tá eg ringdi við mínum telefonnummari, so eg mátti læna aðrar telefonir, og tá bleiv svarað. Og viðkomandi bleiv totalt forvirrað/sjokerað, tá tað var eg sum var í hinum endanum. Snakkaði sum eitt vatnfall.

Ringdi til Borgarstjóran í Vági, tí leiðarin á Bú- og heimatæstuni hevði fortalt fyri mær, at hann var ein av teimum 5 sum høvdu fundast. Borgarstjórin á Tvøroyri var eisini við til fundin var mær fortalt.

Borgarstjórin í Vági fortelur fyri mær, at eitt Sambýlið er í Klaksvík, og har kunnu avvarðandi heldur ikki sova. So tað var heldugt, at eg tosaði við fyrrverandi landsstýrskvinnuna í heilsumálum áðrenn eg tosaði við hann.

Politikarir komu á Sambýlið áðrenn valið. Eg tosaði við

Henrik Old og Bjarna Hammer um skilið. Henrik Old fór inn til mammu at tosa við hana.

Eg gjørdi ALT fyri at mamma ikki skuldi blíva kedd. Leiðarin á Bú- og heimatæstuni segði bara "Hatta forstendur mamma tín gott" Sum um at hetta hevur nakað sum helst við forstand at gera!

Hetta eru gomul fólk, sum ikki hava givið nøkrum rætt til at bestemma yvir teirra lívið, bara tí at tey koma á Sambýlið ella Ellisheim.

Nakað kallast sjálvsavgerðarrættur og tað hevur man ikki loyvi til bara at taka frá fólk. Tað kann koma fyri tá eitt fólk er so illa fyri, at tey ikki er relevant longur í teirra avgerðum. So fer ein process ígongd. Man tekur sær ikki bara rættin.

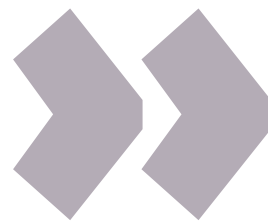
Mín útleigari avgerð ikki hvør sum kemur inn til mín. Eg búgvi her og gjaldi mína húsaleigu. Hetta er MÍTT heim.

Eg kempaði fyri mammu líka til eg skuldi í flúgvain.

Komin til Føroyar, ringi eg til leiðarin og sigi at eg eri hjá mammu um 4 tímar, og at eg vil gjarna hava, at hon fer at fortelja mammu, hvat tey, hesi fimm fólkini, høvdu avgjørt yvir høvdið á mammu. Tí tað er ikki mín uppgáva. Nei tað bar ikki til. Eg bað um at fáa tað uppá skrift, nei tað bar heldur ikki til.

So eg var sjálv noydd til at fortelja hetta fyri mammu, sum fór at gráta og skilti onki at hon ikki kundi hava sína dóttur í feriu. Og hetta fylti nógv hjá mammu, heilt nógv.

Eg lovaði mammu at eg skuldi fara so langt sum eg kundi við hesum. Og tað er at

So eg var sjálv noydd til at fortelja hetta fyri mammu, sum fór at gráta og skilti onki at hon ikki kundi hava sína dóttur í feriu. Og hetta fylti nógv hjá mammu, heilt nógv

fara í bløðini við tí. Mamma bakkaði avgerðina um at koyra tað í bløðini, fult upp.

Eg lovaði leiðarinum á Bú- og heimatæstuni, at um viðkomandi fullførði sin "gerning" so fór eg í bløðini við tí. So hon blívur ikki sjokerað av at lesa hetta í bløðunum.

Eitt heim er eitt heim, óansæð um tað er á einum sambýlið, ellisheimið ella aðrastaðni.

Og ein og hvør má hava rættin til at bestemma inni hjá sær sjálvum.

Um SEV

Jørgin Bech,
Skála

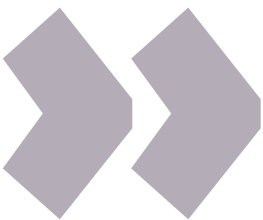
Vit borgarar sum eiga SEV í dag, føla okkun ótrygg, nú vit skulu tvingast at keypa streym frá privatum veitarum sum bert levera orku tá tað passar teimum, tá okkum tørvar streym 24 tímar av døgnum. Bæði til vinnuligt og privat.

Kan man siga at vit kappast á jøvnum føti? Vit byggja backup verk fyri nógv milliónir. Og skula lata konkurentar trekkja uppá okkara iløgur í back-

upverk uttan at gjalda sín part av hesari stóru iløgu.

Hvat um vit um vit, um 10 ár, hava yvirskot av orku frá vindi, vatni ella sjóvarfalsorku, standa vit tá bundin at kobla okkara vindmyllur frá og keypa orku fyri 20 oyru kwt, ímeðan okkara standa frákoblaðar. Førir hettar ikki til óneyuga høgan streymprís, sum vit brúka skula gjalda.

Hvussu nógur vindmylluparkir kundu vit rátt yvir í dag um vit ikki vóru noyddir at byggja backup verk istaðin fyri vindmyllur.

Hon dítar sær enntá at siga, at Sambýlið er ikki nakað hotell! Trúgvu næstan, at eg hevði blivið koyrd um eg hevði svarað ein avvarandi soleiðis aftur